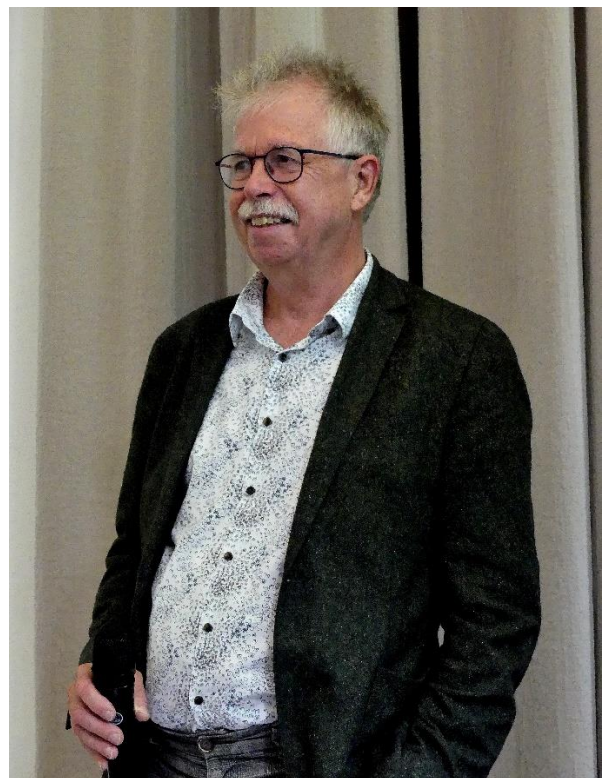

Adoptantendag 2022

Er waren veel Adoptanten afgekomen op de jaarlijkse Adoptantendag op 8 september. Door het warme weer genoot men van een drankje met lekkers op het terras van de Oranjerie. Het programma volgde binnen.

John van Ruiten heette iedereen van harte welkom. Hij uitte zijn blijdschap zoveel mensen fysiek te kunnen ontvangen en vervolgde dat het goed gaat met de Hortusvrienden. Er zijn nu totaal ongeveer 1400 Vrienden en Adoptanten. Naast jaarlijkse vrienden-evenementen als de Winterlezing, de Vriendendag en de Adoptantendag, organiseren we tegenwoordig in samenwerking met de Clusiusstichting ook een drietal lezingen per jaar over botanische onderwerpen. Hiervoor bestaat veel belangstelling. De eerstvolgende Clusiuslezing is op 18 oktober. Klaas Metselaar van de Wageningen Universiteit zal dan de onzichtbare onderdelen van bomen belichten, namelijk de wortels. En daarbij zal hij prachtige tekeningen laten zien. De Vriendendag was dit jaar voor het eerst losgekoppeld van de Plantenmarkt. Dit blijft zo.

Niet alleen is het organisatorisch handig, het biedt de mogelijkheid een Vrienden-stand te bemannen op de Plantenmarkt waarmee veel contacten gelegd kunnen worden. De Vriendendag is in 2023 op zaterdag 22 april.

Namens de Hortus voerde Peter Inklaar het woord. Het gaat – gelukkig – ook goed met de Hortus. Men is heel blij met de beregeningsinstallatie die mede gefinancierd is door de Vrienden. Het hoeft geen betoog dat die tijdens de droge zomermaanden uitstekend van pas kwam. Ook de vijver ligt er weer prachtig bij. Het volgende grote project is het zogenaamde Rondje Sterrewacht. Nu loopt de Hortus bij de steiger dood en moet je terugwandelen. Er komt een route onder de brug van de Sterrewachtlaan die uitkomt in de Hortus ter hoogte van het Tuinhuis.

Veel aandacht wordt besteed aan de aanleg van nieuwe gedeelten in de tuin bij de Sterrewacht, zoals een mediterrane tuin met droogtebestendige planten. Qua wetenschap is de Hortus heel blij met het Hidden Biodiversity project. De Nederlandse Wetenschapsagenda heeft dit project, waaraan ook de Hortusvrienden een bijdrage leveren, gehonoreerd. In de Hortus wordt op dit project een promovendus aangesteld die zich gaat bezig houden met biodiversiteit op korstmossen op bomen in de Hortus en in de stad.

Ons kroonjuweel, de Victoria amazonica, jubileert. Het is 150 jaar geleden dat deze bijzondere plant voor het eerst bloeide in de Hortus. Theo Teske, die ervoor zorgt dat de plant elk jaar uit zaad wordt opgekweekt en er dan weer zo mooi bij ligt in de Victoriakas, deed een boekje open. In januari zaait hij de zaden in een klein vijvertje voorzien van kleine visjes om algengroei tegen te gaan. Er vormt zich dan een plantje met een heel klein blaadje. Bij het begin van de lente in maart is het overdag net zo lang licht als in de nacht. Dan gaan de zaailingen naar de vijver boven in de kas.

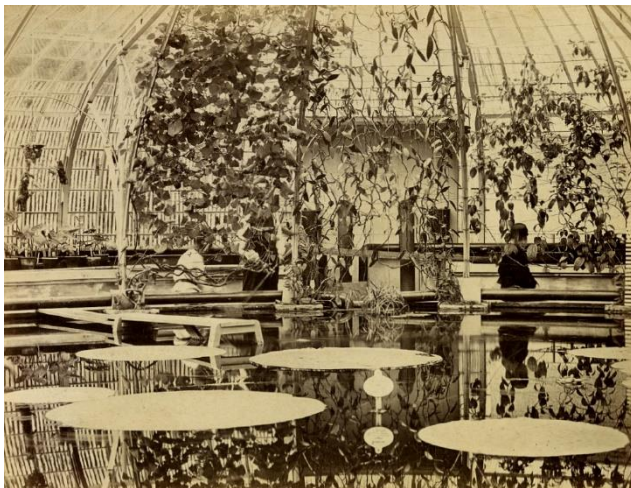
De plant die het hardst groeit, houdt Theo uiteindelijk over. Zodra de plant een blad met opstaande rand maakt, komt het goed. De Victoriakas heeft als bijzonderheid dat hij zich op de eerste verdieping bevindt. Dit betekent dat hij geen last heeft van slagschaduw van omliggende gebouwen.

En dat heeft de Victoria nodig, veel zonlicht. Hoewel Theo wel probeert de bloemen in de Hortus te bestuiven en zo zaad te krijgen, bestelt hij de zaden altijd bij Longwood Gardens in Pennsylvania. Het publiek waardeert de Victoria zeer, ook al omdat die tegenwoordig ook overdag bloeit. En het fotograferen van baby's op de grote bladeren is elk jaar weer een succes. Tot slot van zijn interessante verhaal vertoonde Theo een prachtige timelapse video van de bloei van de Victoria, gemaakt door Florence Stieber.

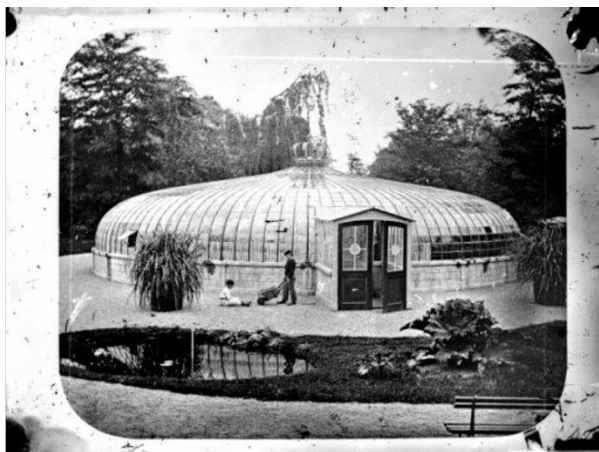

Rinny Kooi nam ons mee in de geschiedenis van de Victoria. In 1801 voeren een Duitse natuurkundige, Haencke, en een Spaanse zendeling, La Cueva, over de Rio Grande in Bolivia. Haencke is de eerste Europeaan die de Victoria ontdekte. Maar hij kon zijn vondst niet wereldkundig maken, omdat hij korte tijd later overleed. 31 jaar later ontdekte Eduard Friedrich Pöppig de plant opnieuw, gevolgd in 1833 door Alcide Dessalines d'Orbigny. Uiteindelijk beschrijft de beroemde botanicus Joseph Dalton Hooker in 1847 de ontdekking door Haencke. Vervolgens is er langdurig gesteggeld over de naamgeving van de plant. Robert Hermann Schomburgk was de eerste die levend materiaal naar Europa stuurde, maar dat overleefde niet. Pas toen Bridges zaad in vochtige aarde naar Kew stuurde, wilde het lukken, maar de zaailingen stierven. Dr. Hugh Rodie en Mr. Lachie, woonachtig te George Town in Demarara, stuurden zaden in schoon water naar Kew. Ze kwamen op 28 februari 1849 aan en ontkiemden op 23 maart. Men had gezonde planten.

De hortulanus Smith was bedreven in het kweken van de planten. Hij stond materiaal af aan diverse kwekers. Paxton, bloemist van de hertog van Devonshire, lukte het ze in bloei te krijgen. De eerste bloem verscheen op 8 november 1849 te Chatsworth, eindelijk gelukt!

Na de nodige financiële perikelen lukte het in de Leidse Hortus een speciale kas te bouwen voor de Victoria. In 1871 werd de kas voltooid en in 1872 bloeide daar de eerste Victoria in Leiden. Het was een groot succes, vele Leidenaren kwamen een kijkje nemen.

In 1938 werd het huidige kassencomplex gebouwd in de Hortus, dat werd gerestaureerd in 2013. Dit verving diverse kassen waaronder de oude Victoriakas. Eén centrale kas was efficiënter met stoken. Bovendien begonnen de oude ijzeren kassen te roesten. Tot slot van haar prachtige verhaal vertoonde Rinny een filmpje over de bouw van de kas in 1938. Dit filmpje is recentelijk teruggevonden in de Universiteitsbibliotheek Leiden.

John van Ruiten dankte beide sprekers hartelijk voor hun mooie verhalen. Daarna kon iedereen nog gezellig napraten onder het genot van een drankje en heerlijke hapjes, verzorgd door het Hortus Café, dat de catering bij deze gelegenheid sponsorde. Hartelijke dank hiervoor!

